

VALTIONEUVOSTON ASETUS MAATALOUSTUKIHAKEMUKSEN SIIRTÄMISESSÄ VUONNA 2021 NOUDATETTAVASTA MENETTELYSTÄ

Yleistä

Maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 18 §:ssä, jäljempänä *toimeenpanolaki*, ja Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) 16 §:ssä, jäljempänä *EU-laki*, säädetään hakemuksen siirtämisestä. Nyt ehdotetulla asetuksella säädettäisiin mainituissa pykälissä tarkoitettulla tavalla tukea koskevan hakemuksen siirtämisestä tarkempia säännöksiä hakemuksen siirtämisessä noudatettavasta menettelystä siten, että hakemus voitaisiin siirtää kokonaan tai osittain maatilaa uudelle haltijalle kuten aiemmin asiasta voimassa olleissa säädöksissä on säädetty.

Hakemuksen siirrolle voitaisiin asettaa valtuuspykälien mukaan myös määräaika, jonka jälkeen hakemusta ja sen nojalla myönnettyä tukea ei voi enää tukivuoden aikana siirtää uudelle haltijalle. Ruokaviraston tarkoitusta varten tarkemmin säätämällä tavalla siirto tapahtuisi tämän vahvistamalla tavalla. Tämä vastaisi aiemmin voimassa ollutta käytäntöä.

Valtuuspykälien 2 mom. mukaan valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä hakemuksen siirtämisessä noudatettavasta menettelystä. Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä hakemuksen siirtämiseen käytettävistä lomakkeista ja hakemuksen siirtoa koskevan selvityksen esitystavasta sekä määräajasta.

Asetuksen pykäläkohdissa säädettäisiin siitä, mihin yksittäisiin tukijärjestelmiin asetuksen eri osia sovellettaisiin, koska asetuksen soveltamisalan on tarkoitus kattaa useita eri tukijärjestelmiä. Maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien lain (1559/2001), jäljempänä *kansallinen tukilaki*, soveltamisalan kannalta olisivat oleellisia pykälät 2-5 ja EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien tukimuotojen osalta pykälä 6.

Tiettyjen siirtymäsäännösten vahvistamisesta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) ja Euroopan maatalouden tukirahaston (maaloustukirahasto) tukea varten vuosina 2021 ja 2022 sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013, (EU) N:o 1306/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 muuttamisesta varojen ja soveltamisen osalta vuosina 2021 ja 2022 ja asetuksen (EU) N:o 1308/2013 muuttamisesta varojen ja tällaisen tuen jakamisen osalta vuosina 2021 ja 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 2020/2220, jäljempänä *siirtymäasetus*, 1 artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston mukaisten ohjelmien kesto pidennetään vuoden 2022 loppuun asti. Edellä mainitulla perusteella Suomessa on tarkoitus soveltaa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2014–2020 myös vuosina 2021 ja 2022. Tältä osin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan 2014–2020 on tehty muutoksia. Muutokset hyväksyttiin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 täytäntöönpanoa seuraavassa kansallisessa seurantakomiteassa 1.12.2020 ja toimitettiin Euroopan komis-

siolle 8.2.2021. Euroopan komissio hyväksyi muutokset 14.4.2021 (Euroopan komission täytäntöönpanopäätös C(2021)2685).

Siirtymäasetuksen mukaan jäsenvaltion on myös ilmoitettava Euroopan komissiolle vuosina 2021 ja 2022 toimeenpantaviin Euroopan unionin kokonaan rahoittamiin suoriin tukiin siirtymäasetuksesta aiheutuvista muutoksista. Valtioneuvosto hyväksyi 21.1.2021 Suomen valtion ilmoituksen Euroopan komissiolle siirtymäasetuksen kansallisesta toimeenpanosta.

Yksityiskohtaiset perustelut

Nyt esitetyllä asetuksella olisi tarkoitus säätää toimeenpanolain 18 §:n 2 momentin antaman valtuuden nojalla, että ennakonhaun päättymisen jälkeen tapahtuneissa kansallisen tukilain koko tilan hallintaoikeuden siirroissa tukien ennakkohakemus kansallisissa tuissa voidaan siirtää tilan uudelle haltijalle, jos tilan entinen ja uusi haltija niin sopivat. Tämän edellytyksenä olisi, että tilalla harjoitetaan maataloutta tilan entisen haltijan ennakkohakemuksessa ilmoittamassa laajuudessa vuonna 2021.

Lisäksi jos koko tilan hallintaoikeudensiiroto kansallisissa tuissa on tapahtunut ennen kasvintuotannon tukien hakua, tilan uusi haltija hakisi kasvintuotannon tuet. Jos koko tilan hallintaoikeuden siirto olisi tapahtunut kasvintuotannon tukihakemusten jälkeen, kuitenkin viimeistään 31 päivänä elokuuta 2021, voitaisiin tukihakemuksen hakijaksi kasvintuotannon tuissa muuttaa tilan uusi haltija.

Jos koko tilan hallinnan siirto olisi tapahtunut ennen kansallisten kotieläintukien ennakoiden hakua tai jos kotieläintukien ennakon hakijaksi olisi muutettu uusi haltija ja ennakot on maksettu uudelle haltijalle, tilan uusi haltija hakisi lopulliset kotieläintuet.

Tilan entisen ja uuden haltijan välisen sopimuksen perusteella uusi hakija voisi hakea vuoden 2021 kansalliset kotieläintuet entisen haltijan hallinnassa ennen hallinnansiirtoa olleista tukikelpoisista eläimistä ja sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen viitemäärän perusteella.

Jos koko tilan hallinnan siirto tapahtuisi ennakoiden maksamisen jälkeen, mutta kuitenkin ennen lopullisten kotieläintukien maksamista, lopullista tukea ovat voineet hakea joko tilan entinen haltija, tilan uusi haltija tai molemmat yhdessä. Kyseisen tilatunnuksen osalta ne muodostaisivat kuitenkin vain yhden hakemuksen, joten tukihakemuslomakkeilta tiedot tallennettaisiin sille hakijalle, jolle ennakot on maksettu.

Jos kaksi tai useampi tila on yhdistetty, yhdistymisessä muodostuneen tilan haltija voisi hakea lopulliset kansalliset tuet yhdistyvillä tiloilla kasvatetuista vuoden 2021 tuen piirissä olevista eläimistä ja sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen viitemäärän perusteella. Tilalta, jonka tilatunnus jää pois käytöstä yhdistymistilanteessa, peritään mahdollisesti maksettu kotieläintukien ennakoita takaisin valtiolle.

Jos tuottajalle on maksettu kansallisen kotieläintuen ennakoita ja tilalla tapahtuu koko tilan hallinnan siirto ennakoiden maksamisen jälkeen, lopulliset kansalliset kotieläintuet maksettaisiin sille tuen hakijalle, jolle on maksettu ennakot eli tilan entiselle haltijalle. Jos tuottajalle ei olisi maksettu kotieläintukien ennakoita, tilan entinen hal-

tija ja tilan uusi haltija voisivat keskenään sopia, kummalle hakijoista lopulliset kansalliset kotieläintuet maksetaan.

Jos osapuolet haluaisivat, että lopulliset kansalliset kotieläintuet maksetaan tilan uudelle haltijalle, tilan uuden haltijan olisi toimitettava kunnan maaseutuelinkeinoveranomaiselle sopimus lopullisten kotieläintukien maksamisesta tilan uudelle haltijalle ennen ensimmäisten kotieläintukien lopullista maksamista.

Koko tilan hallinnan siirroissa kansallisen tukilain kotieläintukien myöntämisen edellytyksenä olevan pellon hallintavaatimus täytyisi, jos kyseisellä tilalla on saman tilatunnuksen alaisuudessa ollut kansallisen tukilain 9 §:n 2 momentin 1 kohdassa taikka 10 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetuksi viljelykseen soveltuvaksi pelloksi tarkoitettu peltoala hallinnassaan.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 809/2014 8 artiklassa tarkoitettussa koko tilan siirrossa hallinnan siirron olisi tapahduttava viimeistään kyseisen tukivuoden elokuun 31 päivänä, jotta tukihakemus voidaan siirtää. Pykälässä tarkoitettu koko tilan hallinnan siirron yhteydessä tehtävä tukihakemuksen siirto ei kuitenkaan koskisi Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle (193/2013) 24 §:ssä tarkoitettua nuoren viljelijän tukea. Euroopan komission tulkinnan mukaan nuoren viljelijän tukea ei ole mahdollista siirtää toiselle hakijalle.

Tilan entisen ja uuden haltijan välisen sopimuksen perusteella uusi haltija voi hakea vuoden 2021 luonnonhaittakorvauksen korotusta, luonnonmukaisen tuotannon korvausta, ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan sopimuksen perusteella maksettavaa ympäristökorvausta ja eläinten hyvinvointikorvausta entisen haltijan hallinnassa ennen hallinnansiirtoa olleiden tukikelpoisten eläinten perusteella.

Asetusluonnoksesta on pyydetty lausuntoa valtiovarainministeriöltä, Ruokavirastolta, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksien Maaseutu ja energia -yksiköiltä, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.:ltä, Pro Agria keskusten liitolta ja Pro Agria Svenska lantbrukssällskapns förbund:lta. Lausuntoaika lyhennettiin neljään viikkoon tukihakuaikataulujen varmistamiseksi. Valtiovarainministeriöllä ei ollut lausuttavaa asetuseruonnoksesta ja Ruokavirasto kiinnitti huomiota tarkennustarpeeseen nuorten viljelijöiden EU-tuen osin, jonka osalta siirto ei ole mahdollista.

Taloudelliset vaikutukset

Asetuksella ei ole suoranaisia taloudellisia vaikutuksia, koska varsinaiset tuen suuruudet ja määrärahan käyttö määrätään vuosittaisissa valtion talousarvioissa eri tulo- tukimomenteilla sekä näiden käytöstä säädetyillä erillisillä asetuksilla. Näistä tärkeimpiä ovat vuodelta 2021 maksettavasta Etelä-Suomen kansallisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (99/2021), vuodelta 2021 maksettavasta pohjoisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (100/2021), sokerijuurikkaan viljelijöille vuodelta 2021 maksettavasta kansallisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (101/2021),

perustuesta, viherryttämistuesta ja nuoren viljelijän tuesta annettu valtioneuvoston asetus (234/2015), valtioneuvoston asetus vuodelta 2021 maksettavista lypsylehmä-, nauta-, uuhi- ja kuttupalkkioista, teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkiosta sekä peltokasvipalkkiosta (xx/2021), ympäristökorvauksesta annettu valtioneuvoston asetus (235/2015), luonnonhaittakorvauksesta annettu valtioneuvoston asetus (236/2015), luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta annettu valtioneuvoston asetus (237/2015), ei-tuotannollisten investointien korvauksesta annettu valtioneuvoston asetus (238/2015) ja eläinten hyvinvointikorvauksesta annettu valtioneuvoston asetus (121/2015) sekä näitä vastaavat EU-säädökset.